

Oppivelvollisuuden laajennus ja lukioiden laite- ja materiaalihankinnat

KAKOLK 21.01.2021 § 4

Tasavallan presidentti vahvisti oppivelvollisuuslain ja siihen liittyvät muut lakimuutokset keskiviikkona 30.12.2020.

Laajennettu oppivelvollisuus astuu voimaan vuonna 2021. Oppivelvollisuuden laajennus tulee voimaan ikäluokka kerrallaan. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran niihin oppivelvollisiin, jotka keväällä 2021 ovat perusopetuksen 9. luokalla (pääosin vuonna 2005 syntyneet).

Oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun on hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnon tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun tutkinnon tai niitä vastaavan ulkomaisen koulutuksen.

Perusopetuksen jälkeen suoritettava ammatillinen tutkinto tai lukiokoulutus ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto ovat jatkossa maksuttomia sen kalenterivuoden loppuun asti, jona opiskelija täyttää 20 vuotta.

Kaupungin talousarvion valmisteluvaiheessa ei ollut tarkasti tiedossa oppivelvollisuuden laajennuksen taloudelliset vaikutukset. Vuoden 2021 talousarviossa oppivelvollisuuden pidentämisen vaikutus oppimateriaalihankintoihin on huomioitu koulutuspalveluiden talousarviossa samansuuruisella lisäyksellä kuin kaupungin valtionosuus tällä perusteella kasvaa. Näin ollen koulutuspalvelujen talousarvioon suunnattiin 85 000 euroa, joka on tähän tarkoitukseen valtionosuutena saatava summa.

Kustannusvaikutukset ovat tarkentuneet ja tällä hetkellä vuoden 2021 laite- ja materiaalikustannus näyttäisi olevan Joensuun kaupungille noin 465 000 euroa. Tästä summasta kannettavien tietokoneiden osuus oletetaan olevan noin 225 000 euroa ja muun materiaalin noin 240 000 euroa. Näin ollen koulutuspalvelujen talousarvion 85 000 euroa ei tule riittämään.

Kannettavien tietokoneiden kilpailutus on käynnistettävä mahdollisimman varhain tänä keväänä, jotta saamme ne 1. vuosikurssin opiskelijoiden käyttöön lukuvuoden alkuun 2021 mennessä. Kilpailutus on suunniteltu tehtäväksi kolmen vuoden määräajaksi, jonka jälkeen harkitaan toistaiseksi voimassa olevaa sopimusta. Kilpailutuksen oletettu kokonaisarvo on siis noin 675 000 euroa. Kannettavien tietokoneiden hankinta edellyttää hallintosäännössä ja talousarviossa määriteltyjen toimivaltasäännösten perusteella lautakunnan päätöstä hankinnan käynnistämisestä.

Muun materiaalin kilpailutus tapahtuu Hanselin muodostaman konsortion puitteissa, kuten toimitaan myös perusopetuksen materiaalihankinnoissa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovaa on kasvatus- ja koulutuslautakunnan tulosalueiden toimintakatteiden summa. Oppivelvollisuuslain muutoksista aiheutuviin laite- ja oppimateriaalihankintoihin varattu määräraha ei tarkistetun arvion mukaan ole riittävä. On mahdollista, että osa määrärahatarpeesta pystytään kattamaan vuoden 2021 aikana talousarvion sisältä. Vuoden 2021 talousarviomääräysten mukaan uusien palvelujen käynnistäminen tai entisten laajentaminen edellyttää kuitenkin kaupunginhallituksen lupaa, jos palvelujen käynnistäminen tai palvelujen laajentaminen ei ole mahdollista hyväksytyn talousarvion puitteissa.

Nyt käsittelyssä olevat lukioiden laite- ja oppimateriaalihankinnat perustuvat lainsäädännöstä kunnille tulevaan lisävelvoitteisiin, mutta koska talousarvioon varattu määräraha ei ole riittävä, saatetaan oppivelvollisuuslain muutoksista aiheutuva palvelujen laajentaminen ja siitä aiheutuva talousarviomuutostarve talousarviomääräysten mukaisesti kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi ennen hankintaprosessin käynnistämistä.

Valmistelija: palvelujohtaja ja koulutusjohtaja

Hyvinvointijohtajan päätösehdotus:
Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

että käynnistetään lukiolaisten kannattavien tietokoneiden hankinta ja toteaa kaupunginhallitukselle, että oppivelvollisuuden pidennys voi aiheuttaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan talousarvion muutostarpeen vuoden 2021 osalta. Hyvinvoinnin toimialan talousarvion kokonaisuutta tarkastellaan kilpailutuksen jälkeen heinäkuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

Päätös:
Hyväksyttiin yksimielisesti.

KH 01.02.2021 § 53
1013/02.08.00.03/2021

Talousarviomääräysten mukaan uusien palvelujen käynnistäminen tai entisten laajentaminen edellyttää kaupunginhallituksen lupaa, jos palvelujen käynnistäminen tai palvelujen laajentaminen ei ole mahdollista hyväksytyn talousarvion puitteissa. Edelleen talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaan mahdolliset talousarviomuutokset pyritään kokoamaan yhteen ja käsittelemään kaupunginvaltuustossa kootusti lähtökohtaisesti maaliskuu-/huhtikuussa ja syyskuussa. Talouden toteutumista on arvioitava kokonaisuutena.

Nyt esillä oleva palvelujen laajennus perustuu lainsäädännöstä aiheutuvaan kuntien tehtävien laajentumiseen. Lukioiden yksikköhinnan muutoksesta seuraava valtionosuuslisäys, n. 85 000 euroa, ei kata vuoden 2021 osalta oppimateriaalihankinnoista kaupungille aiheutuvaa lisäkustannusta. Oppimateriaalihankinnat joudutaan tekemään lukion aloittavalle ikäluokalle etupainotteisesti, mikä aiheuttaa painetta erityisesti vuoden 2021 talousarvion osalta.

Oppimateriaali- ja laitehankintojen kustannusvaikutus on arvion mukaan tälle vuodelle 465 000 euroa, mikä merkitsee n. 0,380 milj. euron painetta kasvatus- ja koulutuslautakunnan talousarvioon. On mahdollista, että osa määrärahatarpeesta pystytään kattamaan vuoden 2021 aikana talousarvion sisäلتä. Talouden toteutumista ja määrärahatarvetta arvioidaan kuluvan vuoden toteutumaennusteiden tarkentuessa.

Oppivelvollisuuden laajentumisen taloudellisia vaikutuksia on tarpeen seurata ja arvioida, kattaako valtionosuuslisäys kaupungille tehtävälisäyksistä aiheutuvat kustannukset kun oppivelvollisuus ikäluokka kerrallaan laajenee.

Valmistelija: talousjohtaja

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:
Kaupunginhallitus päättää

merkitä oppivelvollisuuden pidennyksestä aiheutuvan mahdollisen talousarvion muutostarpeen vuoden 2021 osalta tiedoksi.

Päätös:
Merkittiin tiedoksi.

Talousjohtaja Satu Huikuri oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.